

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

Дата: 20.01.2023

Предмет: Основи комп'ютерних технологій

Група:

УРОК 3-4

ТЕМА: Операційна система Windows: можливості та функції. Файлова система.

ТЕМА УРОКУ: Файлова система Windows

МЕТА:

- Вивчити основні поняття про програмне забезпечення ПК
- Опанувати основні відомості про файлову систему ПК
- Розвинути навички роботи з операційною системою **Windows XP**
- Виховати інформаційно-освічену особу, цікавість до обраної професії, дисципліну та уважність

ОБЛАДНАННЯ: ПК, підручник Ривкінд Й.Я., Шакотько В.В., Лисенко О.М. «Інформатика», плакати, електронна презентація.

ХІД УРОКУ:

1. Поняття про файл та файлову систему

Основним інформаційним об'єктом ОС Windows є файл.

***Файл** — іменована область зовнішньої пам'яті для зберігання програм і даних.*

Файл має 3 характеристики: розмір, адресу та власне ім'я

Ім'я файла, як правило, складається з двох частин — *назви файла* та його *розширення*. Назва і розширення файла відокремлюються крапкою. Ім'я файла добирається довільно, але бажано його обирати так, щоб було зрозуміло, які дані зберігаються у файлі. При цьому необхідно враховувати такі правила:

- максимальна кількість символів в імені обмежена (до 8 чи до 256 — залежно від операційної системи);

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

- в імені файлу можуть бути використані літери кирилиці або латинські літери, арабські цифри та деякі інші символи;
- ім'я файлу не може містити такі символи: | */:?«»<> |

Імена файлів, що мають однакові назви, але різні розширення, наприклад, Анкета.txt та Анкета.doc, вважаються різними. Різними також є імена, що мають однакові розширення, але різні назви, наприклад, Анкета.txt та Вправа.txt

Файл крім імені має й інші характеристики, або, як кажуть, властивості. Зокрема, це обсяг, дата та час створення чи модифікації файлу, автор. Властивості файлу, як і інших об'єктів, можна переглянути в діалоговому вікні Властивості, яке викликається за допомогою відповідної вказівки контекстного меню вибраного файлу. (*права кнопка мишки!*) Файл може навіть не містити даних, але мати ім'я, тоді маємо порожній файл. Аналогом порожнього файлу є чистий аркуш паперу, який приготували для записування певних відомостей.

Файли можуть містити текстові документи, числові дані, закодовану табличну та графічну інформацію тощо.

Оскільки ОС Windows орієнтована на роботу з документами, файли, в яких зберігаються дані, називають *документами*, а програми, що створюють й обробляють ці документи, — *додатками*.

Складовими елементами ПК як сховища інформації є диски (жорсткі, гнучкі та компакт-диски). Кожний з них зберігає файли, які можна упорядкувати за певною тематикою у папки. Кожна з папок, у свою чергу, може містити файли й інші підпапки. Таким чином, для користувача папка — це місце, де зберігаються документи, додатки та інші підпапки, а з точки зору ОС — місце на диску, в якому зберігаються імена файлів, відомості про розмір, час останнього поновлення кожного файлу і т. д.

Файлова система — сукупність папок і файлів, що зберігаються на зовнішніх носіях ПК.

2. Повне ім'я файлу

При деревоподібній файлової структурі перед ім'ям файлу необхідно вказати місце його розташування - ланцюжок підпорядкованих папок. Такий ланцюжок називається *шляхом*, або *маршрутом*. У цьому випадку імена підпапок розділяються символом “\”, який записується після імені дисководу, а також перед ім'ям файлу.

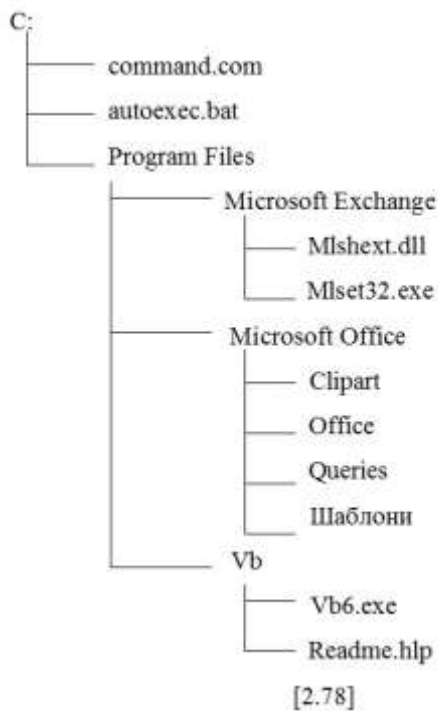
Отже, повне ім'я файлу задається такими елементами:

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

- ім'ям дисководу;
- маршрутом (ланцюжком імен папок, у якому кожна наступна папка є підпапкою попередньої);

ім'ям файлу, що завершує ланцюжок (файл має міститися в останній згаданій папці).

Малюнок 1.

Повне ім'я файлу має такий формат:

[дисковод:] [\шлях\] ім'я файлу

Елементів повного імені файлу, що містяться у квадратних дужках, може не бути (наприклад, якщо файл розміщено на поточному диску або в поточній папці). Повні імена деяких файлів, показаних на малюнку1, мають такий вигляд:

C:\command.com

C:\ Program Files\ Vb\ Vb6.exe

C:\ Program Files\ Microsoft Exchange\ Mlset32.exe

В одній папці кожний файл повинен мати оригінальне ім'я. Файли можуть відрізнятися розширенням. Наприклад:

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

План.bas- програма мовою BASIC;

План.exe- програма в машинних кодах;

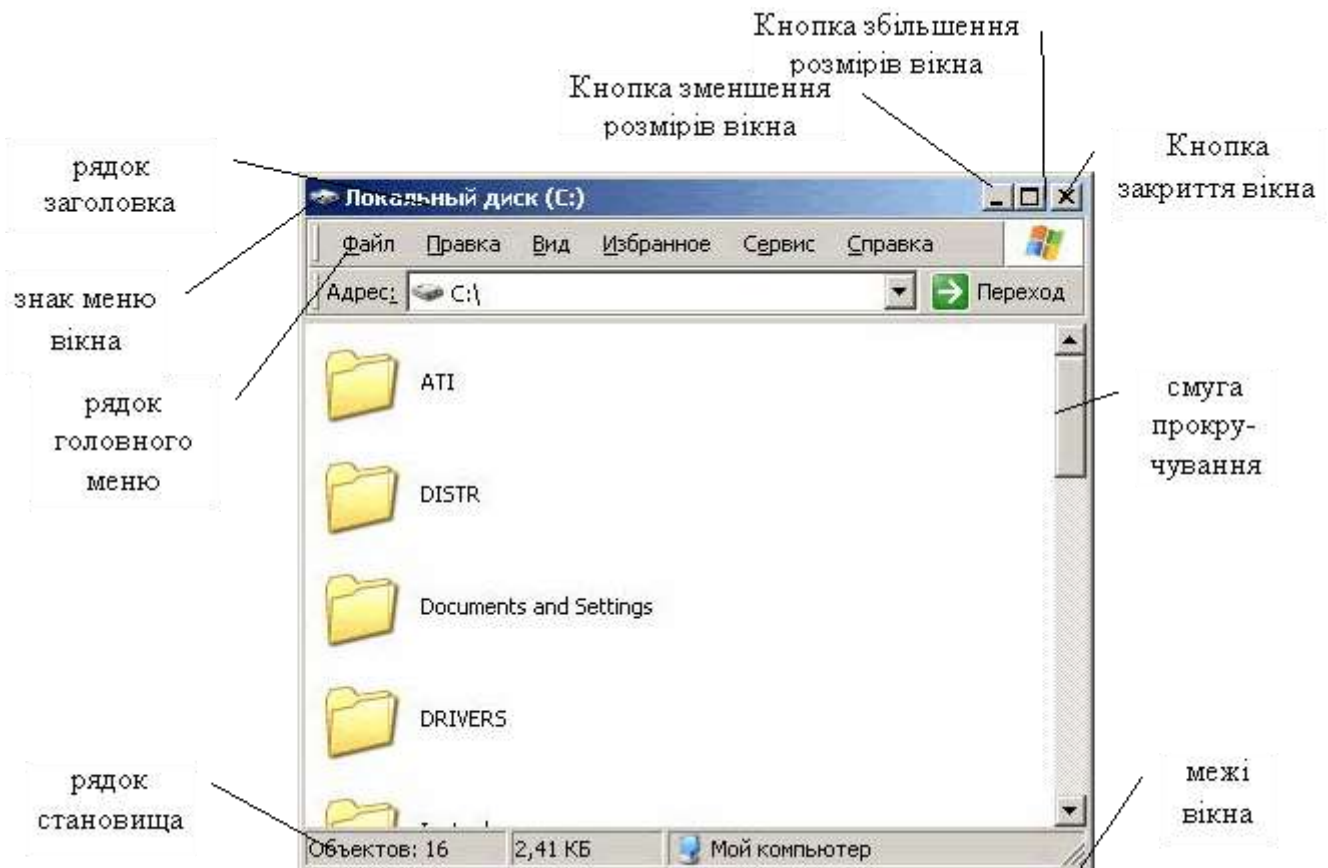
План.dat- дані для оброблення програмою;

План.doc- документація щодо роботи з програмою.

У різних папках імена файлів можуть бути однаковими. При цьому їхні повні імена будуть розрізнятися маршрутами.

3. Структура вікна

Структура вікна Windows на прикладі диска C: показана на рисунку

Усі додатки Windows використовують для роботи поверхню робочого столу, і кожний з додатків виконується у своєму власному вікні.

Вікно додатка відображає інформацію додатка.

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

Рядок заголовка. У верхньому рядку вікна завжди знаходиться ім'я програми. Рядок заголовка служить для переміщення вікна по екрану. Для переміщення вікна потрібно встановити покажчик миші на рядок заголовка, натиснути ліву кнопку миші і, не відпускаючи її, перетягнути вікно в потрібне місце.

Межі вікна. Сторони і кути вікна можна використовувати для зміни його розмірів. Для цього потрібно помістити покажчик миші над краєм вікна або над його кутом, так щоб покажчик змінив свою форму на подвійну стрілку. Натиснувши ліву кнопку миші і не відпускаючи її змінюємо розмір вікна.

Головне меню програми розташовується під рядком заголовка вікна. Якщо клацнути по одній з назв, що знаходяться в ньому, то буде розкрито меню, що містить список команд.

Меню вікна. Крім головного меню, розташованого у верхній частині вікна, кожне вікно додатка має ще і спеціальне віконне меню, у якому розташовуються команди що дозволяють керувати розташуванням вікна і його розмірів – згортати, відновлювати стандартний розмір або розгортати його на весь екран.

Кнопки керування розташуванням вікна. У будь-якому вікні є три кнопки для керування його розташуванням на екрані. Ці кнопки знаходяться у верхньому правому куті екрана.

Кнопка згортання дозволяє забрати вікно з екрана. При згортанні вікно перетворюється в прямокутну кнопку на панелі задач.

Кнопка розгортання дозволяє розгорнути вікно додатка так, щоб воно заповнювало весь екран.

Кнопка закриття служить для повного завершення роботи з додатком і закриття його вікна.

Рядок становища відображає інформацію про об'єкти і роботу додатка.

4. Файлові менеджери. Програма Провідник

Програма Провідник (файл explorer.exe) призначена для навігації по файловій системі і виконання дій з її об'єктами.

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

Програму запускають одним з багатьох способів з головного меню, за допомогою її ярлика, командою explorer у командному рядку чи командою Провідник з контекстного меню папки тощо. Отримують вікно програми (рис. 1).

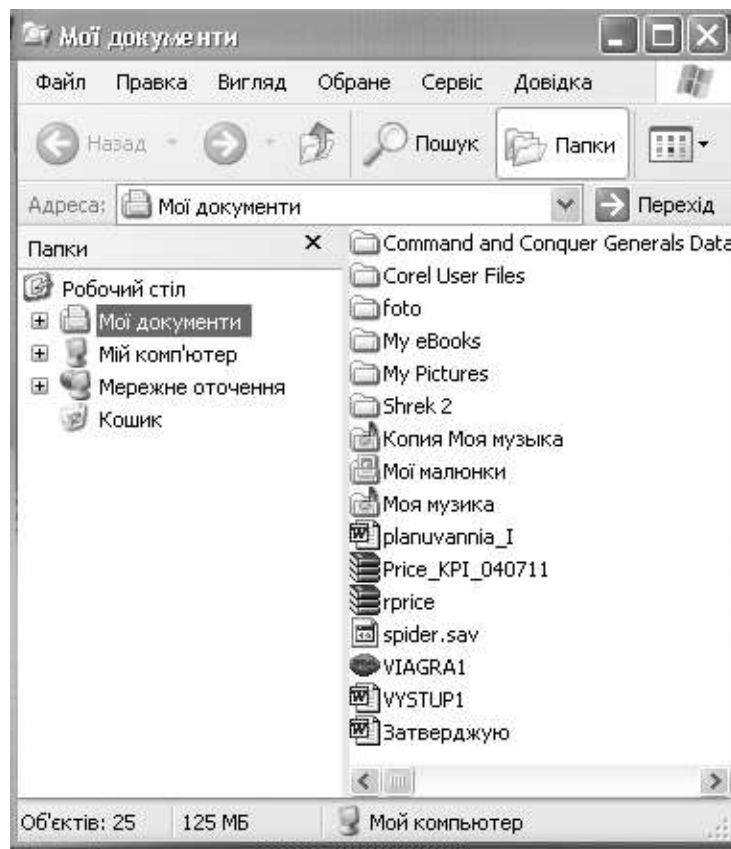

Рис. 1. Вікно програми Провідник.

Вікно програми складається з двох основних частин дерева папок ліворуч і робочого поля зі змістом активної папки. Додатково можна ввімкнути панель інструментів і рядок статусу.

Дерево папок дає змогу переглядати вміст папок, відкривати будь-яку папку і виконувати дії з її вмістом: запускати програми, переміщати, копіювати файли, папки тощо.

Перед назвою папки у дереві може стояти позначка + чи -. Позначка + означає, що папка закрита (і в ній є інші папки), позначка – — папка відкрита, а відсутність

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

позначки свідчить про те, що папка порожня або містить лише файли. Щоб відкрити / закрити папку, достатньо клацнути на позначці мишею.

Переміщати, копіювати, видаляти можна один об'єкт або групу об'єктів Групу утворюють способом виділення об'єктів, клацаючи мишею на назві в режимі натиснутої клавіші Ctrl.

Виділити (об'єднати в групу) усі об'єкти можна за допомогою комбінації Ctrl + A.

Щоб виділити об'єкти від першого до заданого, достатньо клацнути мишею над останнім у режимі натиснутої клавіші Shift.

Над об'єктами дії типу переміщення можна виконати двома основними способами 1) за допомогою меню програми, панелі інструментів чи комбінацій клавіш і використання буфера обміну, 2) методом перетягування об'єктів.

Розглянемо три важливі комбінації клавіш, які можна використовувати в різних програмах:

Ctrl + X — вирізати (забрати) вибрані об'єкти в буфер обміну;

Ctrl + C — копіювати вибрані об'єкти в буфер обміну;

Ctrl + V — вставляти вміст буфера у потрібне місце.

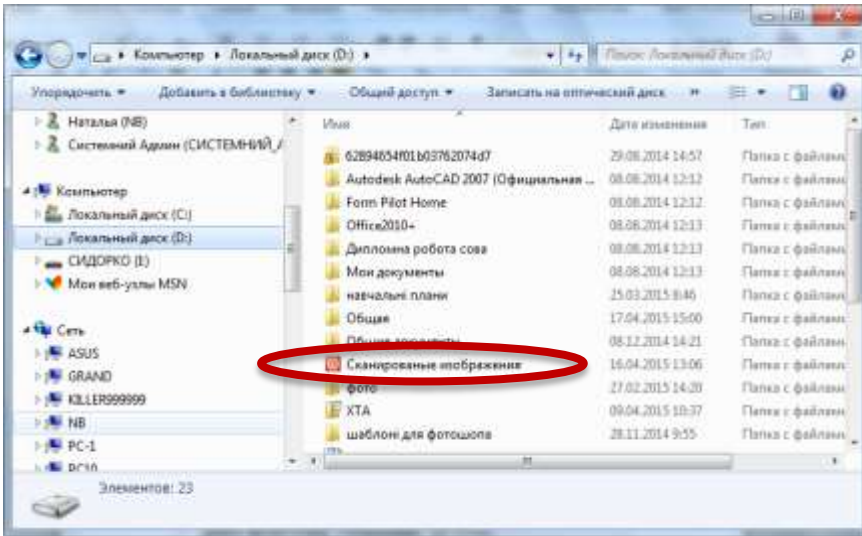
Щоб виконати дії над об'єктами способом перетягування треба заздалегідь за допомогою об'єкта "Мій комп'ютер" відкрити

Закріплення нових знань:

Бесіда за запитаннями:

- Дайте визначення «операційна система»
- Які характеристики операційної системи Ви запам'ятали?
- Що Ви можете розповісти про файл:

Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net. В темі листа вказувати номер групи, дату уроку, номер уроку, прізвище учня

Домашнє завдання:

- 1) підручник 9) §6
- 2) законспектувати матеріал уроку
- 3) Виконати тести за посиланнями (один на вибір):

<https://onlinetestpad.com/ua/test/33916-sistemne-programne-zabezpechennya>

<https://onlinetestpad.com/ua/testview/120147-obekti-fajlovoi-sistemi-fajli-papki-yarliki-operac%D1%96i-nad-nimi>

<https://onlinetestpad.com/ua/testview/53191-ponyattya-operac%D1%96jnoi-sistemi>

Результат тестування вислати на ел. пошту викладача, вказавши прізвище учня